

A MÚOSZ Etikai kódexe

(Az Etikai Bizottság 2026. július 8-án szakmai vitára bocsájtott javaslata)

„(...) *hazudni márpedig nem szabad!*” Deák Ferenc

Bevezetés

A Magyar Újságírók Országos Szövetsége (MÚOSZ) e kódexének célja az etikus, tisztességes újságírói tevékenység megőrzése és elősegítése a szabadságjogok, a demokratikus közélet, a jogállam keretei között.

A MÚOSZ

- védelmezi a sajtó szabadságát,
- fellép minden törekvés ellen, amely azt korlátozni kívánja,
- elősegíti, hogy tagjai megismerjék az etikus szakmai magatartás szabályait,
- kiáll olyan médiafinanszírozásért, amely lehetővé teszi, hogy az állampolgárok hozzájuthassanak a valósághű információkhoz,
- elvárja az állami intézményektől, a médiatulajdonosoktól, hogy az újságíróknak, az újságírás magas színvonala, függetlenségük megtartása érdekében, társadalmi szerepkörhöz méltó jövedelmet biztosítsanak.

Az etikai normák érvényesek

- a nyomtatott, az online, a fényképezett sajtóra,
- az elektronikus médiára, valamint
- a hírközlés, információtovábbítás valamennyi formájára.

A kódex a MÚOSZ tagjaira nézve kötelező, de alkalmazását, normáinak követését minden médiatartalom-készítőnek ajánlja a szövetség. A sajtószabadságot érintő jogvitás ügyek elsősorban a bíróságok és más jogi fórumok elé tartoznak, de lehetnek etikai vonatkozásaik, amelyekre ennek a kódexnek az előírásai vonatkoznak.

A MÚOSZ az újságírói hivatás védelme érdekében megköveteli, hogy tagjai ismerjék az etikai kódexet. Tagfelvételnél annak elfogadását a jelölt az aláírásával is tanúsítja.

I.

A MÚOSZ kinyilvánítja, hogy a média legfontosabb feladatai közé tartozik a tájékoztatás, az állampolgári döntésekhez szükséges tények bemutatása, a szabad véleménynyilvánítás és a véleménycsere elősegítése, a társadalom önismeretének erősítése. Az újságíró tevékenysége a közérdeket szolgálja. Feladatainak ellátásához rendelkeznie kell azzal a szabadsággal, amely lehetővé teszi számára, hogy politikai és gazdasági befolyás, félelem, illetve részrehajlás nélkül végezze munkáját. A szabadság nem jelentheti a szakmai szabályok megsértését, propaganda terjesztését.

II.

A kódex a következő alapelvekre épül:

Igazságtartalom és pontosság

Az újságíró kötelessége az információk ellenőrzése, mielőtt közzéteszi azokat. Ha kiderül, hogy egy információ téves, azt haladéktalanul, látható módon és korrektül javítani kell.

A hírek és vélemények elkülönítése, pártatlanság

A híreket (tényeket) és a kommentárokat (véleményeket) világosan el kell választani egymástól.

Tisztesség és a források védelme

Az információ megszerzésének módja nem lehet jogsértő vagy etikátlan. Az újságíró joga és kötelessége, hogy titokban tartsa informátorai kilétét, ha ezt ők kérik, vagy ha őket a közlés miatt hátrány érheti.

Függetlenség és összeférhetetlenség

Az újságíró nem lehet elkötelezettje gazdasági vagy politikai érdekcsoportnak.

A fizetett hirdetések (PR-cikkeket) egyértelműen meg kell jelölni, hogy ne tévesszék meg az olvasót.

Az emberi méltóság és a magánszféra tisztelete

Kerülni kell a szenzációhajhászást, különösen tragédiák, balesetek vagy gyermekek érintettsége esetén. Senkit nem szabad bűnösként beállítani, amíg a bíróság jogerősen el nem ítéli. Tilos a gyűlöletkeltés, valamint a származásra, vallásra, nemre, szexuális orientációra irányuló hátrányos megkülönböztetés.

III.

– A sajtó szabadságát, „*a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás*” kötelezettségét, az állampolgárok tájékozódáshoz való alapvető jogát Magyarország Alaptörvénye IX. cikke védi.

– A hatóságok nem tekinthetik sajátjuknak az információt. Az intézmények működésének nyilvánossága a demokrácia alapja. Ennek előfeltétele a véleménynyilvánítás szabadsága, jog az információhoz, és a cenzúra kizárása.

– A MÚOSZ együttműködik mindazokkal az újságíró szervezetekkel, amelyek vállalják közös etikai alapelvek alkalmazását.

1.§ Magatartási, eljárási szabályok

Etikai vétséget újságírói tevékenység közben tanúsított méltatlan magatartással, valamint megjelent írással, képpel, rádióadásban elhangzott, televízióban sugárzott, az interneten közzétett, az újságírói műfajokhoz tartozó alkotással lehet elkövetni. Ha az etikai vétség alapos gyanúja felmerül, az eset elbírálásánál az etikai kódex normái mellett a szakmai követelményekből kell kiindulni.

1.1.1. A magatartási szabályok minden újságírói, szerkesztői, kiadói tevékenységet végző személyre érvényesek. A kódex hatálya kiterjed a nyomtatott, az elektronikus és az online sajtónál foglalkozásszerűen végzett egyéni és kollektív tevékenységre.

1.1.2. A Kódex alkalmazása során újságírónak tekintjük azt a személyt, aki hivatásszerűen vagy rendszeresen végzett tevékenysége során a nyilvánosság tájékoztatására közérdeklődésre számot tartó információkat gyűjt, rendszerez, ellenőriz, elemez, kontextusba helyez, majd azokat valamely médiaplatformon (legyen az írott, audio, vizuális vagy digitális) közzéteszi.

1.1.3. A kiadók és a szerkesztőségek vezetői etikai felelőséggel is tartoznak az általuk felügyelt médiumok teljes felületének tartalmáért.

1.1.4. Médiatartalom szolgáltatója lehet bármelyik állampolgár, amikor a sajtószabadsághoz fűződő jogát nyilvános közlés során, médiaplatformokon gyakorolja. Ebben az esetben mindenkitől elvárható, hogy megszólalásáért vállalja a felelősséget, tartsa be az alapvető etikai elveket.

1.1.5. A MÚOSZ Etikai Bizottsága nem foglalkozik a közösségi média felületein, chat fórumokon, honlapok véleményfelületein megjelenő közlésekkel – kivéve, ha ezeken a felületeken újságíró követ el kirívó vétséget.

1.1.6. A MÚOSZ Etikai Bizottsága bármely személy, testület indokolt panaszára folytathat etikai eljárást, továbbá saját kezdeményezésére szakmai-etikai tartalmú állásfoglalást fogadhat el.

1.2. Ha a bepanaszolt személy nem tagja a MÚOSZ-nak, mindazokat az eljárási feltételeket biztosítani kell számára, amelyek megilletik a MÚOSZ tagjait. Ilyen esetben etikai büntetés nem szabható ki, de szakmai-etikai állásfoglalást ilyenkor is hozhat a testület. Ha az illető más újságírói szakmai szervezetnek tagja, akkor az eljáró tanács értesíti az eljárás megindításáról, folytatásáról az érintett szervezetet, és felkéri tanácskozási jogú szakértő küldésére az eljáró tanács mellé, aki véleményét kifejtheti, de nem vesz részt a döntés meghozatalában. A szakértő jelenléte vagy távolmaradása nem befolyásolja az eljárás lefolytatását.

1.3. Az etikai bizottság a döntését, szakmai véleményét saját mérlegelése alapján hozhatja nyilvánosságra. Az eljáró tanács döntését az érintett személynek, szerkesztőségnek, szakmai szövetségnek el kell küldeni.

2. § Újságírói szabadság, felelősség

2.1.1. Munkájának végzése során az újságíró meggyőződik az általa közölt információ valóságtartalmáról, egyenlő mércével méri az egyes szereplőket és ügyeket, közönsége érdekeit szolgálja. Tőle elvárható gondossággal és szakmai lelkiismeretességgel szűri ki a hamis közléseket, álhíreket, nem közöl összeesküvés-elméleteket. Egymást kizáró vélemények közlése esetén legjobb tudása szerint tisztázza azok valóságtartalmát.

2.1.2. Az adatbányászatnak ma már bevett módja a mesterséges intelligencia (MI) használata, ám a hamis információk kiszűréséhez szükséges az emberi, szerkesztői ellenőrzés. A mesterséges intelligencia használatát minden alkalommal félreérthetetlenül jelezni kell:

- képi megjelenésnél az MI által készített kép első kockájától az utolsóig, jól láthatóan és folyamatosan,
- hangzó anyagoknál a műsorszám előtt és után jól hallhatóan,
- írásban közöltekénél pedig, ha szó szerinti az MI felhasználása, akkor idézőjellel és az eredet megjelölésével, ha csak tartalmi a segítség, akkor ennek jelzésével kell felhívni a médiafogyasztó figyelmét az MI felhasználására.

2.1.3. Törekedni kell a források közlésére, de a névtelenség biztosítása megengedett, ha az információ más módon nem szerezhető be. Az újságírónak közölnie kell a forrással, hogy nyilvános közlés céljából kéri az információt.

2.1.4. Az újságíró nem adhat információért cserébe bizalmas információt. Az újságíró semmilyen módon nem élhet vissza a nyilvánosság erejével, nem tehet ígéretet arra, hogy elhallgat tényeket.

2.1.5. Az újságírónak tiszteletben kell tartania az emberi jogokat. Nem kelthet gyűlöletet, nem szólíthat fel megkülönböztetésre népek, nemzetek, nemzetiségek ellen. Vallása, felekezeti hovatartozása, neme, testi, szellemi vagy lelki állapota, életkora, szexuális orientációja miatt senkiről sem közölhet előítéletes vagy becsmérlő véleményt.

2.1.6. Az újságíró etikai kötelessége őrizni a magyar nyelv és a Magyarországon élő kisebbségek anyanyelvének szépségét, tisztaságát. Kötelessége fellépni a nyelvi, stílusbeli igénytelenség, a silányság ellen.

2.2.1. Előkészített, de nyilvánosságra nem hozott szöveggel, képpel, illusztrációval etikai vétség nem követhető el. (A 7.1. pontban megfogalmazott esetekben magatartással is megvalósítható etikai vétség.)

2.2.2. A sajtószabadság gyakorlása nem sértheti a közérkölcset.

2.3. Az újságírót megilleti a tájékozódás joga. Nem kötelezhető véleményével, meggyőződésével ellenkező alkotás készítésére.

2.3.1. A munkaadó, a szerkesztő, a tulajdonos nem korlátozhatja az újságíró véleményalkotási, világnézeti szabadságjogait.

2.4. Az újságírói etikába ütköző cselekedetnek minősül, ha a médium munkatársa az olvasókat, a nézőket vagy a hallgatókat bármely termék vagy szolgáltatás kelendőségének fokozása érdekében bármilyen módon megtéveszti – ez vonatkozik a hamis tájékoztatásra és a burkolt reklámra egyaránt.

3. § A személyiség védelme

3.1.1. Az újságírónak tiszteletben kell tartania a személyiségi jogokat és az emberi méltóságot. Súlyos etikai vétséget követ el a médiaszolgáltató, a szerkesztő, újságíró, a tartalom készítésének minden résztvevője, aki a karaktergyilkosság bármely formájában részt vesz.

3.1.2. Etikai vétséget követ el, aki figyelmen kívül hagyja a bűncselekmény vagy egyéb esetek áldozatainak, az áldozatok hozzátartozóinak személyiségi jogait, érzelmeit, és a kegyeletre tekintet nélkül mutatja be a történeteket. Az áldozat nevét mindaddig nem lehet közölni, amíg a közvetlen hozzátartozót nem értesítették. Kerülendő minden olyan részlet, amelynek alapján az áldozat nevének említése nélkül is azonosítható. Közszereplők esetében el lehet térni ettől a szabálytól.

3.1.3. Ha valakire nézve személyiségét, érdekeit érintő hátrányos tény, megállapítást hoztak nyilvánosságra, akkor az azt megváltoztató ítéletet, hatósági döntést is közölni kell. Ha valamely hatóság titoktartást kér, a helyzetre tekintettel kell mérlegelni a kérés teljesítését.

3.1.4. Etikai vétséget követ el, aki fiatalok személyiségi jogait sérti. Akkor is megállapítható az újságíró etikai felelőssége, ha a fiatalok törvényes képviselője hozzájárult a nyilvánossághoz.

3.1.5. A személyiségi jogok között tiszteletben kell tartani az egyének jogát a magánéletre. Sérti az újságírói etikát, aki a közéletben szereplő személy hozzátartozóinak személyi jogait úgy kezeli, mintha azok teljes mértékben a közszereplő személyi jogainak függvényei lennének. Az újságíró alapelvnek tekinti, hogy a közszereplőkre vonatkozó vélemények szabadsága szélesebb körű, mint más esetekben.

3.1.6. Az újságíró szigorúan tartja magát az ártatlanság vélelmének elvéhez. A bűncselekmények gyanúsítottjait a jogerős ítéletig vezetéknevük kezdőbetűjével és keresztnévükkel jelöli. A beszámolóiban más, az érintett azonosítására alkalmas részletet, képet, felvételt sem közöl. A gyanúsított, illetve a vádlott beleegyezésével az anonimitása feloldható. Kis- vagy fiatalok bűnelkövetők esetében a teljes nevet a jogerős ítélet után sem említi.

Ha közszereplőt vádolnak bűncselekménnyel, az ártatlanság vélelme ugyanúgy megilleti, mint bárki mást. Minden esetben hangsúlyozni kell, ha a bemutatott ügyben jogerős ítéletet még nem hoztak, és ha a nem jogerős ítéletről egy médium beszámolt, akkor a jogerősről is be kell számolnia, amennyiben az érdemben különbözik a korábbi ítélettől.

3.1.7. A témában érdekeltek, érintettek megszólaltatására kell törekedni, de nincs olyan előírás, hogy valamennyi érintett szerepeltetése kötelező lenne. Nem zárja ki mások megszólalását. Ha bárki, bármely párt, szervezet, hivatal, társaság visszautasítja a részvételt,

3.2.1. Az interjú az újságíró és a nyilatkozó személy párbeszéde, amelyet nyilvános közlésre szánnak. Az újságíró az interjúalany mondandójához hűen adja vissza szavait, de ez nem feltétlenül jelent szó szerinti közlést.

3.2.2. Az interjú alanyának, a nyilatkozónak, a műsorban szereplőknek csak előzetes megállapodás alapján kell bemutatni az elkészült anyagot. Ennek célja a ténybeli hibák kiküszöbölése lehet. Lehetőség csak a tartalmi hűség ellenőrzésére adható utólagos, érdemi módosításra nem. Az interjúalany csak akkor vonhatja vissza az interjút, ha annak tartalmát az újságíró érdemben megváltoztatta vagy eltorzította.

3.2.3 Etikai vétség

- a nyilatkozót megtéveszteni,
- az ő állításának, véleményének feltüntetni olyasmit, amit nem mondott,

– a nyilatkozót, a riportalanyt sértő szöveget vagy képi megjelenítést nyilvánosságra hozni.

3.2.4. Információt kizárólag törvényes és etikus eszközökkel, módszerekkel szabad megszerezni. Rejtett hang- vagy képfelvétel csak akkor alkalmazható, ha közérdekű információ nem szerezhető meg más módon.

Nyilvános rendezvényen nem tekinthető rejtett felvételnek, ha a jelenlévők nem tudják, hogy felvétel folyik.

3.2.5. Telefonhívások csak előzetes tájékoztatás után rögzíthetők.

4. § Valóság-hű tájékoztatás és lelkiismeretesség

4.1. Aki a jelenséget valóság-hűen mutatja be, nem marasztalható el azért, mert nem foglalkozott más jelenségekkel is.

4.2. Az újságíró nem maradhat semleges, ha a demokratikus értékek védelméről van szó. Nem támogathatja az erőszakot.

4.3. Az embargó megsértése etikai vétség.

4.4 Az újságírónak figyelemmel kell lennie a titokvédelemre. A védett adatok nyilvánosságra hozatala törvénybe ütközhet.

5. § Helyreigazítás

5.1. A szerzőnek, a szerkesztőnek kötelessége a korrekt helyreigazítás akár a sértett kérésére, akár, ha a közlés valótlanágát a szerkesztőség megállapította. A bíróság által elrendelt helyreigazítás közlését nem lehet akadályozni, sem a szövegét torzítani.

5.2. Méltányos eljárás, ha a válasz lehetőségét megadjuk annak, akit a cikk, műsor hátrányosan érintett.

6. § A szerző védelme

6.1. Sérti az újságírói etikát, aki másnak a szellemi termékét sajátjaként teszi közzé vagy tünteti fel (plágium). Etikai vétséget követ el, aki

- szerzőként tudatosan mást tüntet fel;
- más szellemi termékét eltorzítva idézi, a szerző beleegyezése nélkül közli vagy megváltoztatja annak tartalmát;
- más által felkutatott, közzétett és eredetinek számító információt, a forrásra való hivatkozás nélkül, sajátjaként ad közre;
-

6.2. A szerző a művét nem adhatja át közlésre egy időben több szerkesztőségnek. A szerkesztőség köteles tájékoztatni a szerzőt a közlés szándékáról.

6.3. A szerzőt megilleti a név használatának joga. Szerzői név választásánál más újságírokra is tekintettel kell lenni. Névezonosság esetén, a pályán régebben tevékenykedő szerző kérésére az új kolléga kötelessége, hogy más nevet vagy megkülönböztető jelet használjon.

7. § A visszaélés tilalma

7.1. Visszaél az újságírói foglalkozással, aki tények elhallgatásáért vagy közléséért az érdekeltektől anyagi előnyt kér vagy fogad el, aki jogtalan előny elérése céljából közzététellel vagy közzé nem tétellel fenyeget.

7.2. Sérti az etika normáit, ha az újságíró, szerkesztő terméket vagy céget reklámoz, jónak vagy rossznak minősít anélkül, hogy a reklámjellegét láthatóan feltüntetné. A reklámot, fizetett közleményt a többitől észrevehetően meg kell különböztetni.

7.3. Az újságíró nem vállalhat az újságírói feladatok ellátásával párhuzamosan hirdetésszervezői feladatokat. Etikai vétséget követ el, aki az újságíróként foglalkoztatott személyt hirdetésszervezésre, fizetett közlemény szerzésére, készítésére kötelez.

7.4. Az újságíró nem fogadhat el olyan ajándékot, amely a megvesztegetés gyanúját keltheti. Bizalmas információkat nem fordíthat saját hasznára.

7.5. Az újságíróknak kötelező magukat azonosítaniuk, ettől csak indokolt esetben, a szerkesztőségi vezetők jóváhagyásával lehet eltérni.

7.6. Az újságíró nem fizet a forrásainak, csak kivételes esetben, a szerkesztőség vezetőjének tudtával.

7.7. Az újságírónak tartózkodnia kell olyan témáktól, illetőleg olyan forrásoktól, amelyekkel kapcsolatban bármilyen magántermészetű kötődés, elfogultság vetődhet fel.

7.8. Az újságíró sem alkalmilag, sem tartósan nem fogadhat el jövedelmet, illetve nem vállalhat aktív szerepet szervezetek, pártok, gazdasági társaságok életében, amennyiben ez a szerepvállalása bármilyen kapcsolatban van azokkal a témákkal, amelyekről tudósít. Mindezek érvényesek közhivatali vagy hasonló megbízatásra is.

8. § Az információ nyilvánosságra hozatala

8.1.1. A szerkesztőség köteles mérlegelni, hogy a feltárt tények nyilvánosságra hozatala nem veszélyezteti-e mások életét, sérti-e személyiségi jogait.

8.1.2. A szerkesztőségnek kötelessége mérlegelni, hogy a tudomásukra jutott minősített adat (magán-, állami vagy szolgálati titok) nyilvánosságra hozatalára van-e alapos ok.

8.2. Főszabály szerint az információ forrását közölni kell. A források névtelensége azonban megengedett, ha az információ más módon nem szerezhető meg. Azokat a forrásokat, akiknek anonimitást ígérünk, semmilyen körülmények között sem szabad kiadni.

8.3. A névtelenséget a nyilatkozó kérésére biztosítani kell,

- amennyiben az informátort közléséért hátrány érheti
- érzékeny magánéleti ügyekben
- bűncselekmények áldozatainak esetében. Nem szabad olyan adatokat közölni, amelyek 'mozaikszerű' összerakása az áldozat kilétét felfedhetné.

8.4. Etikai vétséget követ el, aki közszereplő vagy magánember lakóhelyét jól felismerhető módon, címmel, fotóval, vagy videóval nyilvánosságra hozza, anélkül, hogy ehhez indokolható közérdek fűződne.

9. § Kollegiális magatartás

9.1. Az etikai bizottság nem jár el a MÚOSZ alapszabályának betartásával kapcsolatos panaszok ügyében. Megvizsgálja viszont a MÚOSZ választott tisztségviselőivel szemben emelt panaszt, ha annak újságírói etikai vonatkozása van.

9.2. Ha a MÚOSZ tagja kéri, az Etikai Bizottság védelemben részesíti, amennyiben újságírói tevékenységével kapcsolatos, etikai jellegű, megalapozatlan támadás éri. A Bizottság ilyen védelmet saját kezdeményezése alapján is nyújthat.

9.3. Az újságíróknak egymás közt is be kell tartaniuk a kulturált és kollegiális érintkezés szabályait. Nem szabad a kolléga munkáját akadályozni, kihasználni, egymást lejáratni. Etikai vétséget követ el az a vezető beosztású újságíró vagy laptulajdonos, aki bármilyen módon tiltja, akadályozza, vagy fenyegeti a beosztott újságírót, ha az törvényes eszközökhöz folyamodik sérelme orvoslása érdekében.

10. § Etikai határozatok

10.1. A kódexben szereplő magatartási szabályok megsértése esetén az etikai bizottság a szabályzata szerint lefolytatott eljárással etikai vétséget állapíthat meg.

10.2. Az etikai bizottság, illetve annak eljáró tanácsa általában csak végleges határozatait hozza nyilvánosságra. Ha az eljáró tanács szükségesnek tartja – különösen a sajtószabadság védelme és a jogtalannak, etikátlannak bizonyult támadások elhárítása érdekében –, nem végleges határozat is nyilvánosságra hozható, ám erre nyomatékosan figyelmeztetni kell. Döntéseit, állásfoglalásait sajtóközleményben vagy sajtóértekezlet keretében is közzéteheti, értelmezheti a kódex előírásait.

10.3. Az etikai bizottság eljáró tanácsa a vétség súlyától függően etikai büntetést szab ki, de elsősorban arra törekszik, hogy a feleket megegyezésre készítse.

10.4. A kiszabható büntetések:

- figyelmeztetés,
- megrovás,
- választott tisztségviselő etikai vétsége esetén az eljáró tanács kezdeményezheti visszahívását e tisztségéből,
- a tagsági jogok felfüggesztése egy évre,
- kizárás.

10.5. Az első fokon hozott határozat végleges, ha a határidőn belül panasz nem érkezik. A másodfokú eljárásban az etikai bizottság elnöke és alelnökei járnak el tárgyaló tanácsban. A másodfokon hozott határozatok véglegesek, kivéve a kizárást, mert az ellen az érintett panasszal élhet a MÚOSZ elnökségénél, amely a panaszt döntésre a küldöttgyűlés elé terjeszti.

10.6. Az etikai bizottság a végleges megállapításáról tájékoztathatja a szerkesztőség vezetőjét, a kiadót, illetve a tulajdonost. Indokolt esetben felelősségre vonást kezdeményezhet más társadalmi fórum vagy hatóság előtt.

Függelék

A MÚOSZ Etikai Kódexében használt néhány fogalom meghatározása, pontosítása.

cenzúra

Az információk ellenőrzése, korlátozása vagy tiltása nyilvánosságra hozataluk előtt, amit hatalmi szervek, vagy egyházak politikai, vagy morális megfontolások alapján végeznek.

embargó

Hír, információ megjelenésének időbeli korlátozása.

Hatóságok, vállalatok és más hírforrások – különösen a hírügynökségek –, illetve a szerkesztőség saját tudósítói előírhatják, hogy közlésüket a megadott időpont előtt nem szabad nyilvánosságra hozni. Az embargó megsértése etikai szempontból is vétség.

forrás megjelölése

A médiatartalom forrásait meg kell jelölni, lehetőleg a nyilatkozó személy nevével, beosztásával, vagy a felhasznált dokumentumok megjelölésével.

A jelenlegi gyakorlatnak megfelelően elfogadható (bár nem kívánatos), ha vállalatra, intézményre a nevében nyilatkozó személyének megnevezése nélkül hivatkoznak.

Nem kötelező a forrást megadni közismert (lexikális) tények esetében.

eredeti hírforrás

Ha egy személy, szervezet, esetenként dokumentum vagy adatbázis szemtanúk jelentései, önálló kutatás vagy adatelemzés eredményeként egyedi értesülést hoz nyilvánosságra, eredeti hírforrásnak tekinthető. Az ilyen tartalom közlése esetén a forrásra mindig hivatkozni kell. Nem tekinthető eredeti hírforrásnak, ha egy médium elsőként közöl olyan információt, amely más médiaszereplők számára is hozzáférhető (pl. hivatalok vagy cégek közleményei, adatbázisok, személyek nyilvános közlései). Udvariasságból ilyenkor is szokás hivatkozni az első közlőre.

Az olyan tartalmat, amelyet a média önállóan nem ellenőrzött, rendszerint forrásmegjelöléssel kell közölni.

forrásvédelem

A hírforrást általában meg kell jelölni, az újságírónak azonban joga van arra, hogy indokolt esetben titokban tarthassa informátorai kilétét. Az újságíró nem lehet kényszeríteni arra, hogy kiadja híreinek forrását.

karaktergyilkosság

A karaktergyilkosság olyan, többnyire összehangolt kommunikációs stratégia, amelynek célja, hogy lerombolja valaki jó hírnevét. A módszer eszközei közé tartoznak a nyílt hazugságok, féligazságok, manipulált információk, olyan erős érzelmi hatású narratívák, amelyek alkalmasak akár közszereplő, akár magánember lejáratására.

közszereplő

Közszereplő az a személy, aki közhatalmat gyakorol, közpénzt kezel, vagy a politikai

közvéleményt hivatásszerűen alakítja. Ebbe a kategóriába tartoznak azok a közéleti, vezető gazdasági, művészeti tevékenységet végző személyek is, akik önként vállalták a nyilvánosságot.

Közszereplőnek tekintjük – a tevékenységével összefüggésben – azt, aki:

- a) hozzáférhet közpénzhez,
- b) választott tisztséget tölt be,
- c) közhivatalt lát el,
- d) a munkáját a médianyilvánosság előtt végzi.

mesterséges intelligencia

Olyan számítógépes rendszerek és algoritmusok összessége, amelyek alkalmasak tanulásra, érvelésre, mintafelismerésre, tervezésre és problémamegoldásra. Ezek a rendszerek nem csak előre beprogramozott szabályokat követnek, hanem hatalmas adathalmazok elemzésével

képesek önállóan javítani a teljesítményüket. A médiában fennállhat a mesterséges intelligencia használatával való visszaélés veszélye. Álhíreket, áldokumentumokat generálhatnak, amelyek etikai normákat sérthetnek, ezért szükséges a fokozott szerkesztői kontroll.

propaganda

A propaganda az állampolgárok befolyásolása azzal a szándékkal, hogy ítéletüket vagy cselekedetüket manipulatív eszközökkel valamilyen politikai, gazdasági, vallási csoport érdekében, az általuk meghatározott irányba terelje.

propagandista

A propagandista olyan személy, aki a közvélemény manipulálása érdekében terjeszt politikai ideológiát, gazdasági információt, eszmét, vallási tant. Célja nem a tényeknek megfelelő tájékoztatás, hanem az emberek véleményének és cselekedeteinek befolyásolása az általa képviselt csoport érdekében.

A küldöttgyűlés a MÚOSZ Etikai Kódexét az elfogadott módosításokkal, egységes szerkezetben elfogadja, és felhívja az etikai bizottságot, hogy eljárásainál vegye figyelembe:

- Magyarország Alaptörvényét,
- a 2010. évi CIV. törvényt és a CLXXXV. törvényt a média világának szabályozásáról;
- az Európa Tanács parlamenti közgyűlésének az újságírói etikáról szóló 1003/1993. számú határozatát,
- Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatát,
- Az Európai Unió Alapvető Emberi Jogok Chartáját,
- Az Athéni Kódexet,
- a Visegrádi Jegyzőkönyv azon gondolatait, amelyek az újságíráshoz kapcsolódnak,
- a Washington Post 1977-ben közzétett etikai alapelveit,
- a BBC vonatkozó irányelveit,
- az országgyűlési és helyhatósági választások időszakára hazánkban korábban kiadott jogszabályokat, irányelveket,
- a Közszerkesztői Kódexet.

Megjegyzés: az Etikai Kódex módosításakor az Etikai Bizottság tagjai forrásként figyelembe vették a Médiaforum Egyesület irányelveit, a Telex és a 444.hu szerkesztőségeinek etikai kódexeit.

